

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΑΠ' ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΕΓΚΡ

‘Από ζωγράφος... ηδαιοί, Η παταγώδης άποτυχία του. Σφουρίματα κι άποδεκμασίες. Η έπιστροφή στη ζωγραφική. Στέ Παρίσι. Μαθητής του Δαβίδ. Η πρώτες έπιτυχίες. Ένα άτελιέ—φρεσκομείο ! Ο χορός των γυναιών. Τα μοντέλλα του Έγκρ. Η Άφροδίτη που μεθεκοπέσει. Περιπέτειες σκελετού κτλ. κτλ.

‘Ιωάννης, Δομίνκος, Αύγουστος Έγκρ, ένας άπ' τους πιο περίφημους ζωγράφους των καλύτερων χρόνων, γεννήθηκε στο Μοντομπάν της Γαλλίας κατά τις 15 Σεπτεμβρίου 1781, από τα μικρά του δε χρόνια επεδόθη στη ζωγραφική.

‘Αργότερα όμως, όταν έγινε δεκατέντε χρόνων, νόμος πώς θα είχε περισσότερες πιθανότητες ανάδειξης στο θέατρο κι Έγνη ηθοποιός. ‘Αιέσιος όμως άπ' τις πρώτες παραστάσεις σφουρίχτηκε κι άποδοκιμάστηκε άγρια.

‘Η άποτυχία αυτή έγινε άφορη για τό νεαρό καλλιτέχνη να γυαρευτεί άπ' τη λύση του και να σκεφτεί να ξαναγυρίσει στη ζωγραφική, όπου θα μπορούσε να προκόψει καλύτερα.

Την εποχή αυτή μάλιστα, έτυχε να έπισκεφθεί τό Μουσείο της Τουλούζης, όπου είδε, για πρώτη φορά, την εικόνα της Φορναρίας του Ραφαέλου και κατενοητοποίησε.

‘Ετσι, ο Έγκρ ξαναγύρισε στα πινέλλα του και έμαθήτευσε κατά πρώτον στον ζωγράφο Ρώς, άναδειχθείς μεταξύ των καλύτερων μαθητών του.

Κατόπιν πήγε στο Παρίσι, όπου γίνθηκε δεκτός στο εργαστήριο του μεγάλου Γάλλου ζωγράφου Δαβίδ.

Στά 1800, δηλαδή σέ ηλικία δεκαεννιά χρόνων, ο Έγκρ πήρε τό δεύτερο βραβείο της ζωγραφικής και κατά τό έπόμενο έτος κέρδισε μ' έναν πίνακα του αρχαίου έπιπέσεως, τό περίφημο έπαθλο της Ρώμης.

Στό Παρίσι ο Έγκρ εργαζόταν άδιάκοπα, αλλά επειδή οι πίνακές του ήταν προκίττα και πολύμφοι, δέν άρρασαν στους κριτικούς, οι όποιοι είχαν κρηόσει άμεύλιτο πόλεμο έναντίον του. ‘Ετσι, μόλις κατά τό τεσσαρακοστό έτος της ηλικίας του άναγκάστηκε ως ένας άπ' τους μεγαλύτερους ζωγράφους της εποχής του.

Στά 1825 ο Έγκρ πήρε τό παράσημο της Λεγεώνας της Τιμής και τό έρχομνο έτος έξελέγη μέλος της ‘Ακαδημίας της Ζωγραφικής, εις άναπαύσασαν ενός άσπονδοπαύου άντιπάλου του.

Κατόπιν των τελευταίων έπιτυχιών του, ο Έγκρ ίδρυσε δικό του εργαστήριο, στο όποιο έσπευσαν να έγγραφούν περι τους διακούς μαθηταί.

Τό εργαστήριο του Έγκρ ήταν οσοτό φρεσκομείο. Μιά μέρα πήγε εκεί κάποιος Άγγλος έρασατέχνης ζωγράφος και ζήτησε να του κάνουν μαθήματα.

— Πόσην ώραν διαθέτετε ημερησίως; ρώτησε τόν Έγκρ.
— Πέντε ως έξη μετρά την ημέρα! άπάντησε ο ζωγράφος.
— Όχι δά!... Θ' άσπεύεστανε βέβαια.
— Δέν άσπεύειομια καθόλου, άπάντησε ο Έγκρ. Κι' αυτά τά δεικνόμενα μου είνε καλύτερα.

Και θυμωμένος έφυγε άπ' τό άτελιέ, αφήνοντας τόν Άγγλο μόνο. ‘Αιέσιος τότε οι μαθηταί του Έγκρ, θέλοντας να παίξουν εις βάρος του έρασατέχνη σναδέλαγον τον, γόθιζαν κι άρχισαν να χορεύουν γύρω που σάν δαμοκρίμνο!... Ο δυστυχισμένος Άγγλος νόμισε πώς είχε να κάνει με τρελλούς και, χωρίς να χάσει καιρό, τό έβαλε στα πόδια...

Στά 1829, ο Έγκρ διορίστηκε καθηγητής στη Σχολή των Καλών Τεχνών. ‘Η άσθηρότης του άπέναντι των μαθητών της Σχολής ήταν μεγάλη. Κάθε φορά που έξέταζε τους πίνακές των, τραβούσε ένταίο δυνατές μολυβιές και τους διάθωνε κατά τρόπο που τους έκανε... άγνώοιστους.

Οι μαθητές του όμως, άντι να θυμώοιν γι' αυτό, κρηπόσαν τά διορθώομενα τους έργα και τά εφύλαγαν σάν πολύτιμα κρημίλια.

Ο Έγκρ έδινε μεγάλη προσοχή στην έκλογή

των μοντέλλων του. ‘Η γυναίκες που επέζαραν στο εργαστήριο του, έπρεπε να είνε τέλειες από άπόψεως σωματικής καλλονής. Γι' αυτό, όταν έθρισκε κανένα τέτοιο μοντέλλο, άνεχόταν όλες τις ιδιοτροπίες του.

Κάποτε κατόρθωσε ν' ανακαλύψει μία νέα που ήταν πραγματική Άφροδίτη. ‘Αλλά ή νεώτερη αυτή Άφροδίτη, κάθε φορά που έκρινόυσε για τό άτελιέ του ζωγράφου, σταματούσε στο δρόμο κι έμπαινε σέ μία ταβέρνα. Στήν ταβέρνα αυτή σύχναζαν διάφοροι νέοι ύπόππου διαγωγής, με τους όποιους ή... Άφροδίτη άρχιζε να πίνη και δέν έννοούσε έπειτα να πάη στη δουλειά της.

Ο Έγκρ, ό όποιος γνώριζε την άδυναμία αυτή της... Άφροδίτης του, όταν άργούσε πάρα πολύ να φανή, έστέλιε πρός αναθήρησί της, πότε τόν ένα και πότε τόν άλλον άπ' τους μαθητές του.

Και άλλους μόν ή... Άφροδίτη άκαλοούσε χωρίς άντίκρηση τό μαθητή. Τις πιο πολλές φορές όμως, και ίδιος όταν ήταν κρημώνας κι Έκανε κρημό, τόν μεθούσε κι' αυτόν και τόν κρημώοινο κοντά της.

Στις περιστάσεις αυτές, έκρινόσε πρός άφνειραν της... Άφροδίτης και του μαθητού του ό ίδιος ο καλλιτέχνης. Κι' όταν τ' άμάει τον σταματούσε έξω άπ' την ταβέρνα, ό ταβερναράης φώναζε στους πελάτες του :

— Τό νου σας !... Έφτασε ο μακάριμα Έγκρ !...

Τότε συνέβαινε μέσα στην ταβέρνα μία άλλωοστη σκηνή. Μόλις έφτανόταν ο Έγκρ, ή... Άφροδίτη τον αρχόταν στην άγκαλιά του και τόν παρακαλούσε να τη συγχωρήσει για τελευταία φορά... προσφέροντάς του κι' ένα ποτήρι κρησι.

Ο Έγκρ τις περισσότερες φορές τη συγχωρούσε έπιτοπίως. ‘Αλλοτε όμως έφρευε, φροβρίζοντας την πώς δέν θα τη δεχόταν πειά στο εργαστήριό του. Πάντα όμως τη συγχωρούσε μόλις κρηνούσε ό θημάς του.

Μιά φορά, μερικοί φίλοι του Έγκρ, για να τόν κρηόξουν, του σκάωσαν τό άκλόυθο παιχνίδι :

Ο ζωγράφος είχε τελειώσει εκείνες τις ημέρες την προσωπογραφία του διαδόχου της Γαλλίας, δουκός της ‘Ορλεάνης, και πήγε να την άφήσει στο μέγαρο του. Έκει τόν δέχτηκε ένας γρησιός ύπηρέτης, δισκαλιμμένος άπ' τους φίλους του, ό όποιος σάθησε έκπασιμώς μπρός στην εικόνα του διαδόχου και προσκρούθηκε στή την εδαιμάξια.

— ‘Α! Πόσο πολύ του μοιάζει! φώναξε.
— Αυτό με κολικαίνει πολύ, άπάντησε ο Έγκρ, γιατί εσύ βλέπεις κάθε μέρα την ύψηλότητά του.

— Βέβαια... βέβαια. Φαντάζομια πόσο θα έχαραστηθή ό δουξ του Νεμού... Ξανάτε ό ύπηρέτης.

— Όχι δά! Ο διάδοχος, διάθωσε ό Έγκρ.
— Μά πώς! Δέν έξωγραφίαστανε τόν δουκα του Νεμού; ρώτησε με φρονηματική κατέπληξη ό δισκαλιμμένος ύπηρέτης.

Τά λόγια του αυτά έπισαν σάν κρημίδα πάνω στον Έγκρ, ό όποιος έμεινε άρρωστος μία βδομάδα από τη θλίψη του, μη άντιληφθεί τη φάρσα που του είχαν παίξει.

Ο Έγκρ, όπως είπαμε, δέν τάχε καθόλου καλά με τους κρητικούς, οι όποιοι έγραφαν σκληρότατα ύβρητα έναντίον του. Μιά μέρα ο ζωγράφος διάβασε κάποια έφημερίδα με κρητική έναντίον του, στην όποία τόν κατηγορούσαν, έκτός των άλλων, ότι δέν έχει ιδεαν άνατομίας! Αυτό έκανε τόν Έγκρ έξω φρενών και σέ μία στιγμή φώναξε στους μαθητές του :

— Λοιπόν, θα σπουδάσομια, τώρα σ' ά γερωνάματα, άνατομία ! ‘Ας πάει λοιπόν άμέσως ένας σας ν' άγορήσει ένα σκελετό.

Οι μαθηταί του πήραν τους μετρητοίς τά λόγια του και άγόρασαν πραγματικώς ένα σκελετό. Μόλις όμως τόν άντίκρησε ο Έγκρ την άλλη μέρα άναγε και κόρωσε άπ' τό θωμά του.

— Τερατοφύγημα! Ψοφίμ! Φοβή! ‘Αρβία! Φύγε, φύγε, φύγε από δά !... φώναξε στο σκελετό.

Και οι μαθηταί του έσπευσαν να θγάλλουν τό σκελετό άπ' τό εργαστήριο και να τόν ρίξουν σέ μία άπόθηση.

Ο Έγκρ πέθανε στο Παρίσι, στις 12 ‘Ιανουαρίου του 1867, σέ ηλικία 86 ετών.

Ο ζωγράφος Έγκρ

